

організацій і приватного сектору з метою створення та підтримки безпечного середовища для всіх членів суспільства. Така формула базується на наступних ключових елементах:

- прозорість – відкритість інформації про загрози безпеці та заходи щодо їх запобігання;
- інклюзивність через залучення всіх зацікавлених сторін до процесу забезпечення безпеки;
- підзвітність у формі запровадження механізмів контролю та оцінки ефективності заходів безпеки;
- баланс інтересів, врахування потреб різних груп суспільства при розробці стратегій безпеки;
- співпраця у формі ефективної взаємодії між державними структурами, громадськими організаціями та приватним сектором;
- превентивність та орієнтація на попередження загроз, а не лише на реагування на них;
- адаптивність і гнучкість у реагуванні на нові виклики та зміни в середовищі безпеки;
- освіта та інформування, для підвищення обізнаності суспільства щодо питань безпеки.

Ця формула передбачає, що забезпечення публічної безпеки є спільною відповідальністю всього суспільства, а не лише державних органів. Вона спрямована на створення стійкої системи безпеки, що здатна ефективно реагувати на різноманітні загрози та виклики, зберігаючи при цьому демократичні цінності та права людини [4, с. 28].

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що ефективне забезпечення публічної безпеки в сучасних умовах залежить від багатьох чинників, вимагає комплексного підходу. Зокрема, враховуючи основні та додаткові повноваження Національної поліції, пов'язані із запровадженням правового режиму воєнного стану, а також забезпечення взаємодії державних органів, громадських організацій і приватного сектору з метою створення та підтримки безпечного середовища для всіх членів суспільства.

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.

2. Надтока, Я. Ю., Біліченко, В. В. Превентивна діяльність та безпекові ініціативи поліції у національному та міжнародному вимірах. *Адміністративно-правове забезпечення публічної безпеки та порядку*: матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15 березня 2024 р.). Дніпро : ДДУВС, 2024. С. 501-502

3. Афонін, Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1-2. С. 224-230.

4. Кучеровський О. О. Теоретико-методологічні засади організації надання поліцейських послуг у сфері забезпечення публічної безпеки. Дніпро : НТУ ДП, 2024.

Андрій АДАДУРОВ

аспірант кафедри

адміністративного права і процесу

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

(м. Дніпро, Україна)

<https://orcid.org/0009-0002-3343-4449>

АДМІНІСТРОВАНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПРИТЯГНЕННЯ ОСІБ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ст. ст. 210, 210¹ КУпАП В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

У зв'язку із повномасштабним вторгненням та військовою агресією російської федерації проти України Указом Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 р. на всій території України введено воєнний стан, що неодноразово продовжувався і діє на сьогодні [4].

Рішенням Верховної Ради України відповідно до Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 3314 «Визначення агресії» від 14 грудня 1974 р. російську федерацію визнано державою-

агресором та таку, що здійснює збройну агресію проти України [2].

Нові виклики зумовили державу Україна внести зміни до Кодексу України про адміністративне правопорушення. Так, 09.05.2024 Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію», який набрав чинності 19.05.2024.

Відповідно до зазначеного закону до Кодексу України про адміністративні правопорушення були внесені зміни, а саме: ст. 38 після частини шостої доповнено новою частиною такого змісту: «Адміністративне стягнення за вчинення в особливий період правопорушень, передбачених статтями 210, 210-1 цього Кодексу, може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше одного року з дня його вчинення», а також змінені редакції статей 210 та 210-1 КУпАП, зокрема посилено адміністративну відповідальність осіб, які порушують правила військового обліку та законодавство про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію [2].

Слід відмітити той факт, що згаданим законом були внесені зміни і до ст. 258 КУпАП, що визначає випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається. Так, частина 6 ст. 258 КУпАП викладена у наступній редакції: «Протокол не складається у разі вчинення в особливий період адміністративних правопорушень, передбачених статтями 210, 210-1 цього Кодексу, розгляд яких віднесено до компетенції територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України (у частині правопорушень, вчинених військовозобов'язаними чи резервістами, які перебувають у запасі Служби безпеки України), якщо особа не з'явилася без поважних причин або не повідомила причину неприбуття на виклик територіального центру комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіонального органу Служби безпеки України, будучи належним чином повідомленою про дату, час і місце виклику, та за наявності у територіального центру комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіонального органу Служби безпеки України підтвердних документів про отримання особою виклику» [2].

Однак, на превеликий жаль, працівники територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки так і не зрозуміли чинну на сьогодні процедуру притягнення осіб за адміністративної відповідальності за статтями 210, 210-1. Держава Україна наділила працівників територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки повноваженнями складати адміністративні матеріали та виносити постанови про притягнення осіб до адміністративної відповідальності відповідно до ст. 235 КУпАП [3]. Проте працівники систематично та цілеспрямовано порушують процедури притягнення осіб до адміністративної відповідальності.

Розглянемо одну з найпоширеніших помилок, що їх припускаються працівники територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки. Мова йде про неповідомлення особи про розгляд справи про адміністративне правопорушення всупереч ч. 6 ст. 258 КУпАП. Працівники територіального центру комплектування не повідомляють особу про розпочату процедуру адміністративного притягнення. У зв'язку з чим не складають протокол про адміністративне правопорушення, а відразу виносять постанову про притягнення до адміністративної відповідальності. А отже, порушують процедуру адміністративного притягнення, що призводить до скасування оскаржуваних постанов судом.

Друга з найпоширеніших помилок – це складання протоколу про адміністративне правопорушення та постанови в один день. У процесі розгляду справи особа, яка притягується до адміністративної відповідальності, має право користуватися правами, передбаченими ст. 268 КУпАП [3]. Однак працівники територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки чи свідомо, чи за вказівкою свого керівництва складають протокол про адміністративне правопорушення та постанову про адміністративне правопорушення в один день. Що порушує права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.

Обов'язок повідомляти особу про місце і час розгляду справи не пізніше ніж за три дні до дати розгляду справи про адміністративне правопорушення вважається виконаним, якщо особа, яка притягується до відповідальності, знає (поінформована) про час та місце розгляду справи за три дні до дати розгляду справи. Обов'язок доказування цієї обставини несе уповноважена посадова особа. Повідомлення має на меті забезпечення участі особи у розгляді уповноваженим державним органом справи про адміністративне правопорушення. Тобто особі, до якої застосовується адміністративна санкція, повинно бути забезпечено право завчасно знати про час та місце розгляду справи. Це право є гарантією реалізації інших прав на участь в розгляді справи про адміністративне правопорушення, висловлення заперечень, надання доказів, захист

тощо. Несвоєчасне повідомлення або неповідомлення особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, про час та місце розгляду справи про адміністративне правопорушення є підставою для визнання постанови у справі про адміністративне правопорушення неправомірною, такою, що винесена з порушенням встановленої процедури.

Зазначене порушення є порушенням доктрини «плодів отруйного дерева» (fruit of the poisonous tree). Відповідно до цієї концепції, сформульованої Європейським судом з прав людини (далі – ЄСПЛ) у справах «Гефген проти Німеччини», «Тейксейра де Кастро проти Португалії», «Шабельник проти України» «Балицький проти України», «Нечипорук і Йонкало проти України», «Яременко проти України», якщо джерело доказів є неналежним, то всі докази, отримані з його допомогою, будуть такими самими («Гефген проти Німеччини»). На думку ЄСПЛ, має надаватися оцінка допустимості всього ланцюжка доказів, а не кожного окремого доказу автономно. У рішенні у справі «Нечипорук і Йонкало проти України» Європейський суд з прав людини зазначив, що докази, отримані в кримінальному провадженні з порушенням встановленого порядку, призводять до його несправедливості в цілому, незалежно від доказової сили таких доказів і від того, чи мало їх використання вирішальне значення для засудження обвинуваченого судом. У рішеннях у справах «Балицький проти України», «Тейксейра де Кастро проти Португалії», «Шабельник проти України» ЄСПЛ застосував різновид доктрини «плодів отруйного дерева», що полягає в тому, що визнаються недопустимими не лише докази, безпосередньо отримані з порушеннями, а також докази, яких не було б отримано, якби не було отримано перших. Таким чином, допустимі самі собою докази, отримані за допомогою відомостей, джерелом яких є недопустимі докази, стають недопустимими [5].

Зазначені помилки порушують права людини та її основоположні права. Сучасні науковці, на жаль, дуже мало приділяють означеній темі уваги та чомусь не висвітлюють кричущі проблеми, які існують у процедурі притягнення осіб до адміністративної відповідальності.

1. Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором: Постанова Верховної Ради України від 27.01.2015 р. № 129-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/129-19#Text>.

2. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 09.05.2024 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3696-20#n12>.

3. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 09.05.2024 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3696-20#n12>.

4. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

5. Як ККС ВС застосовує доктрину ЄСПЛ «плід отруйного дерева». *Судово-юридична газета*. URL : <https://sud.ua/ru/news/publication/152870-yak-kks-vs-zastosovuye-doktrinu-yespl-plid-otruynogo-dereva>.